אתו אומני ויתבי תותייהו ואתו עורבי אכלי דמא וסלקי (א) אבי תאלי ומפסדי תמרי אמר להו רב יוסף אאפיקו לי קורקור מהכא א"ל אביי והא גרמא הוא א"ל הכי אמר רב טובי בר מתנה זאת אומרת גרמא בניזקין אסור והא אחזיק [להו] בהא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה גאין חזקה לנזקין ולאו איתמר עלה דרב מרי אמר הבקוטרא ורב זביד אמר ובבית הכסא אמר ליה הני זלדידי דאנינא דעתאי כי קוטרא ובית הכסא דמו לי: **מתני'** ח טמרחיקין את השובך מן העיר חמשים אמה ולא יעשה אדם שובך בתוך שלו אלא אם כן יש לו חמשים אמה לכל רוח רבי יהודה אומר בית ארבעת כורין מלא שגר היונה יואם לקחו אפילו בית רובע הרי הוא בחזקתו: **גמ'** חמשים אמה ותו לא ורמינהי כ לאין פורסין נשבין ליונים אלא אם כן היה רחוק מן הישוב שלשים ריס מאמר אביי מישט שייטי טובא וכרסייהו בחמשים אמתא מליא נומישט שלשים ריס ותו לא והתניא סוביישוב אפילו מאה מיל לא יפרום רב יוסף אמר עבישוב כרמים (ב) רבא אמר פבישוב שובכין ותיפוק ליה משום שובכין גופייהו צאיבעית אימא דידיה ואיבעית אימא דכנעני ואיבעית אימא דהפקר: רבי יהודה אומר בית ארבעת כורין וכו': אמר רב פפא ואיתימא רב זביד קזאת אומרת רטוענין ללוקח וטוענין ליורש שיורש תנינא תהבא משום ירושה אינו צריך טענה לוקח איצטריכא ליה לוקח נמי תנינא אלקח חצר ובה זיזין וגזוזטראות הרי (ג) זה בחזקתה בצריכא דאי אשמעינן התם גבי רשות הרבים (ד) דאימור כונס לתוך שלו הוא אי נמי אחולי אחול בני רשות הרבים גביה אבל הכא לא ואי אשמעינן הכא דכיון דיחיד הוא אימא פיוסה פייסיה (ה) אי נמי אחולי אחיל גביה אבל רבים מאן פייס ומאן שביק אימא לא גצריכא: הרי הוא בחזקתו: והא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אין חזקה לנזקין רב מרי אמר בקוטרא רב זביד אמר בבית הכסא:

מתני'

אומני. מקיזי דם: **קורקור.** עורבים שדומים בלעקתן כקורין קורקור: **אפיקו לי.** כלומר אל יקיזו (ליה) עוד כאן שעל כן העורבים באין: **בקוטרא.** עשן: **בבית הכסא.** שעל גבי קרקע ונראה לעינים שכך היו בתי כסאות שלהן: **מתני' מרחיקין השובך מן העיר.** שהיונים מפסידין זרעוני גנות: **אא"כ יש לו כו'.** שלא יפסידו היונים בשדה חבירו: **מלא שגר היונה.** מרוצת פריחתה פעם אחת: **ואם לקחו.** כמו שהוא עם הקרקע אפילו אין לו כל סביביו אלא בית רובע הקב הרי הוא בחזקתו שהרי הוחזק בו הראשון כן: **גמ' אין פורסין נשבין.** שלא ילכדו בהם יוני הישוב: **שלשים ריס.** ארבע מילין: **וכרסייהו בחמשים אמה קמלייא.** במה שהן מלקטין בתוך חמשים אמה מתמלא כריסן ואין מפסידים בזרעים מכאן ולהלן: **לא יפרוס.** נשבין: **ביישוב כרמים.** שפורחין מכרם לכרם ושטים הרבה: **ביישוב שובכין.** שמדלג משובך לשובך: **ותיפוק ליה משום שובכין גופייהו.** מאי מאה מיל דקאמר דמשמע דבשביל יוני העיר מתרחק שבאין כאן דרך שובכין בלאו יוני העיר נמי לא יפרוס שהרי לוכד יוני שובכות של אחרים: **טוענין ליורש וטוענין ללוקח.** בית דין פותחים פה וטענה ליורש וללוקח שערער אדם עליהן ויש לו עדים שהיתה שלו או של אבותיו וזה אומר ירשתיו מאבא או לקחתיו מפלוני שהוחזק בו ימים רבים והביא עדים שהוחזק בו אביו או המוכר לו שלש שנים אע"פ שלא טען והן לקחו ממך או מאבותיך טוענין לו בית דין (ו) ופותחים לו פה ואילו נמי שלא ירשה ולא לקחה מאחר כשאמר לו המערער מה אתה עושה בתוך שלי והוא אומר החזקתי בה ג' שנים ולא אמרו לי דבר תנא במתני' (לקמן דף מא.) דאין לו חזקה ומתני' דקתני הרי הוא בחזקתו אשמועינן דהיכא דלקחה מאחר ובאו וערערו עליו אין צריך להרחיק אלמא טענינן ליה יבשבילו שאותו שלקחה ממנו כ(ונימא) נתפייס עם סביביו במעות עד שנאותו: **אינו צריך טענה.** אינו צריך לומר אתה מכרת לאבי אלא ראיתי לאבי שהחזיק בה ולא ערער אדם עליו: **לקח חצר ובה זיזין.** (ז) במתני' בח"ה תנן אין מוציאין זיזין וגזוזטראות לרשות הרבים אדם הבונה בית לא יוציא ראשי קורות תקרתו לרה"ר אבל אם רוצה כונס בניו לתוך שלו ובונה ומוציא ראשי קורותיו לחוץ ואם לקח חצר ובה זיזין וגזוזטראות יוצאים לרה"ר הרי הוא בחזקתה שבית דין טוענין לו שהראשון כנס לתוך שלו או נתפייס עם הרבים: (ח) **אימא לתוך שלו הוא כונס.** שאילמלא כן היו הרבים מעכבין עליו ולא היה יכול לעשות בזרוע אבל כנגד היחיד אימא בזרוע עשה שהיה חזק ממנו: **מאן פייס.** מי היה רשאי לקבל מעות: **ומאן שביק.** מי הוא שבידו למחול ולשלום:

אתו אומני ויתבי תותייהו. בקרקע שלהן היו יושבין ולא בקרקע של רב יוסף מדפריך בתר הכי והא גרמא הוא: **והא** אחזיקו להו. פי' ר"י ב"ר מרדכי כיון שלא בא להחזיק בקרקע של חבירו ולומר שלו הוא אלא לתשמיש בעלמא שנהנה ממנה מועלת חזקה שלא בטענה דמסתמא לא היו אומרים שמכר להם רב יוסף תשמיש זה והוו כי הנהו דלעיל (דף ו.) דאחזוק להורדי דמועלת חזקה שלא בטענה דמדלא מיחה ג' שנים מחל לו ואין נראה דאם לא הקנה לו כי החזיק להורדי אמאי החזיק לכשורי אלא על כרחך התם שטוען שהקנה לו ולהכי אחזיק לכשורי דאין אדם עושה קנין למחצה (ט): **אין** חזקה לנזקין. אומר ר"ת דאפי' הקנה (י) יכול לחזור בו דקנין בטעות הוא דסבור היה שיוכל לקבל ועכשיו אין יכול לקבל ואין נראה דמדקאמר אין חזקה לנזקין איכא למידק הא ראיה יש כדדייקינן בחזקת הבתים (לקמן דף מט:) גבי הא דתנן ולא (ל) (לאשה) חזקה בנכסי בעלה): **בקוטרא.** נראה לר"י דדוקא בקוטרא דכבשן שהוא גדול ומזיק ביותר אין חזקה כדאמר במרובה (ב"ק דף פב:) אין עושין כבשונות בירושלים מ"ט משום קוטרא ודוקא נמי בית הכסא שלהן (כ) שהיה למעלה מן הקרקע והיה מסריח ביותר אבל בשלנו שהוא מכוסה יש חזקה: **לדידי** דאנינא דעתאי. פי' שהיה איסטניס כדאמרינן בערבי פסחים (פסחים דף קיג: ושם) שלשה חייהם אינן חיים הרחמנים והרתחנים ואניני הדעת אמר רב יוסף וכולהו איתנהו בי: **בקוטרא** ובית הכסא דמו. והא דקאמר אפיקו קורקור מהכא משמע דמשום עורבים היה אומר ודאי אם לא היו עורבים היה סובל אף על גב דאנינא דעתיה אי נמי העורבים היו אוכלים הדם ופורחים ומקנחים בפירות: **מרחיקין** השובך מן העיר חמשים אמה. מפני התבואה הנשטחת בגגות העיר כדי לייבש אבל לתבואה שבשדות ליכא למיחש בקרוב לעיר לפי שהשדות רחוקין מן העיר אלף אמה כדתנן (ערכין דף לג:) אין עושין מגרש שדה ולא שדה מגרש: **ולא** יעשה שובך תוך שלו. ברחוק מן העיר בין השדות ואצטריך למיתני תרוייהו דאי תנא רישא להרחיק מן העיר התם דוקא מרחיק מפני שתבואות העיר מגולות הן במאבר הן בגג אבל תבואה הנזרעת בשדה ומכוסה אין צריך להרחיק ואי תנא סיפא משום דבשדות שכיחא תבואה אבל בעיר דלא שכיח טולי האי אימא לא: **בית** ארבעת כורין במלא שגר היונה. ור' יהודה ורבנן לא פליגי בשגר היונה כמה הוי דמודו רבנן דבית ארבעה כורין הוי שגר היונה אלא רבנן סברי כיון דבחמשים אמה מליא כריסייהו כדאמרינן בגמ' תו לא מזקי טפי ור' יהודה סבר דכמלא שגר מזקי: **אלא** אם כן הרחיק שלשים ריס. היינו ד' מיל דהמיל (*) ז' ריס ומחצה ופעמים שהגמרא נותן שיעור בריסין ופעמים במילין ופעמים בפרסה: **והתניא** ביישוב אפילו מאה מיל (ל). תימה דמאי ס"ד דהוי פי' וביישוב אי קרי העיר יישוב א"כ אפילו מאה מיל לאו דוקא כמו שמשמע אלא אפילו אלף מיל או יותר א"כ בשום מקום לא יפרוס אפילו במדבר ורחוק לאין סוף מן העיר ואפילו אם נאמר דמאה מיל דוקא מכל מקום היאך יפרש את הברייתא (מ) דהכי תניא בתוספתא דמרובה אין פורסין נשבין ליונים אא"כ הרחיק מן היישוב שלשים ריס בד"א במדבר אבל ביישוב אפי' מאה מיל לא יפרוס כיון דעיר קרי יישוב ואי ס"ד דהכי פירושו בד"א במדבר פי' שאין זרעים אבל ביישוב פי' ביישוב זרעים אפילו מאה מיל לא יפרוס אם כן מאי קשיא ליה ואומר ריצב"א דודאי ס"ד דאיירי ביישוב זרעים ולהכי פריך ומישט שייטי שלשים ריס ותו לא אפי' ביישוב זרעים והא מוכח דביישוב זרעים שייטי טובא ואין זה אלא משום אכילה אלמא דלא מליא כריסייהו בחמשים אמה ומשני דלא איירי ביישוב זרעים אלא ביישוב שובכין ויישוב כרמים וקרי מדבר היכא דליכא שובכים וכרמים: **יורש** תנינא. וס"ד המקשה דמתני' אשמעינן ביורש וה"ה בלוקח ומיהו רב זביד דנקט נמי יורש אמתני' דלקמן סמיך אבל מתני' דהכא לא שמעינן מינה יורש מדאיצטריך מתני' דלקמן: **וצריכי.** וא"ת ביורש נמי ליתני תרתי וי"ל דאשמעינן בלוקח וה"ה ביורש: **אחולי** אחילו גביה. פי' ז' טובי העיר במעמד אנשי העיר שהרשות בידם כדאמר פרק בתרא דמגילה (דף כו.) וכיון דליכא לכל חד בדרך אלא פורתא מחלי טפי מיחיד:

מון

עין משפט נר מצוה

כא א ב ג ד מיי' פי"א מהל' שכנים הל' ד' ה' סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' קנה סעיף לו לט:
כב ה מיי' שם הל' ה טוש"ע שם סעיף לט:
כג ו ז מיי' פי"ו מהל' גזילה הל' ט סמג עשין עג טוש"ע ח"מ סי' קנה סעיף כד:
כד ח ט י כ ל מיי' שם הל' ה סמג שם טור ח"מ סי' שם:
כה מ נ טוש"ע ח"מ סי' קנה סעיף כד:

מוסף רש"י

אין חזקה לנזקין. כלומר היכי דמזיק לחבירו אין יכול לטעון לקוחה היא בידי שהרי החזקתי בה ג' שנים כמפורש בורות סיחין ומערות, דכי האי גוונא לא הוי מחזקה דמאי טעין איכא משום דלא אחזיקנא כדמחזקי אינשי לא פשטי לממות (רשב"ם לקמן נ:.). מרחיקין את השובך מן העיר. שלא יפסידו תבואה ופירות שבגגי העיר (ב"ק פג.). אין פורסין נשבין. מכמורת (כתובות קג.) פחים, שלא ילכדו בהן יוני בני הישוב (ב"ק שם). וכרסייהו בחמשים אמתא מליא. כמה שהן מלקטות ומנקרות בקרקע מלאין בחמשין אמה, הלכך לגבי אכילת תבואת עיר אין לחוש ביותר (ב"ק פג.). בישוב כרמים. שהולך [illegible]

רבינו גרשום

[illegible]

מסורת הש"ס

א) לקמן נ:., ב) [שם], ג) ב"ק פג., ד) [שם פט:], ה) [שם פג.], ו) [גיטין נח:], ז) לקמן מא., ח) לקמן ס., ט) נ"א ליתא. לי, י) גי' רש"י בשביל אותו, כ) גי' אין זה, ל) [צ"ל לאיש חזקה בנכסי אשתו וכ"ה ברא"ש], מ) פי' דהא קשה רישא לסיפא דרישא קתני ל' ריס מן הישוב פורסין ובסיפא קתני אפי' מאה מיל לא יפרוס.

גליון הש"ס

גמרא ומישט שלשים ריס. עי' חולין דף קכב ע"ב תוס' ד"ה לגלל: שם יורש תנינא. עיין גיטין דף נח ע"ב תוס' ד"ה כגון: שם צריכא. עי' בכ"י חו"מ סי' ת"ו בשם תשובת הרשב"א והרמב"ן בתלמתות פ"ד דב"ב בפנינא דשטר לא סייגא על היתומים: תוס' ד"ה אלא בו' ז' ריס ומחצה. כדאיתא ביומא דף סז ע"א:

הגהות הב"ח

(א) גמ' וסלקי ויתבי באלי ומפסדי: (ב) שם רבא אמר ביטוב שובכין: (ג) שם הרי זו בחזקתה: (ד) שם נמי הכ"ד אימור כונס לתוך שלו הוה אי נמי אחולי אחלו בני רה"ר גביה אבל יחיד אימא לא: (ה) שם פיוסיה פייסיה בממוניה אי [illegible]

רבינו גרשום

[illegible]

רבינו גרשום (המשך)

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com